

KOJA JE ULOGA VELIKIH ZVIJERI?

USLUGE EKOSUSTAVA (USLUGE PRIRODE) = "KORISTI KOJE EKOSUSTAVI PRUŽAJU LJUDIMA"

Četiri su glavne skupine usluga ekosustava: usluge opskrbe, regulacije, potpore i kulturne usluge. Ekosustavi moraju biti zdravi kako bi se održalo zdravlje svih živih bića unutar i oko njih, uključujući ljude.

ULOGA VELIKIH ZVIJERI U EKOSUSTAVU

Velikim zvijerima trebaju velika područja netaknutog i neispredanog staništa. Održivo upravljanje ovim staništima velikih zvijeri također čuva staništa mnogih drugih vrsta.

POZNATO JE DA SE SVI OVI PROCESI ODVIJAJU U NEKIM OKOLIŠIMA, ALI NJIHOVA SE VAŽNOST MIJENJA S VREMENOM I OVISNO O KONTEKSTU.

VELIKE ZVIJERI UGLAVNOM UTJEČU NA EKOSUSTAVE TAKO ŠTO IMAJU UTJECAJ NA BROJNOST PLIJENA I MANJIH GRABEŽLJIVACA, A TU SU I DRUGE EKOLOŠKE INTERAKCIJE

UTJECAJ NA PLIJEN

1. Velike zvijeri mogu smanjiti brojnost plijena i utjecati na njihovo ponašanje jer plijen odabire udaljenija, druga staništa, druge izvore hrane, veličinu skupine i razdoblja aktivnosti te se smanjuje vrijeme provedeno u hranjenju.
2. Velike zvijeri pomažu u održavanju zdravije populacije plijena jer mogu selektivno ukloniti slabije jedinke parnoprstaša i spriječiti širenje zaraznih bolesti među populacijom plijena.

UTJECAJ NA MANJE GRABEŽLJIVCE I STRVINARE

1. Velike zvijeri mogu smanjiti brojnost grabežljivaca srednje veličine (poput lisica, čagljeva itd.), a time i strukturu zajednice manjeg plijena.
2. Velike zvijeri mogu životinjama strvinarima osigurati dodatni izvor hrane, ostavljajući za sobom dijelove strvine.

OSTALE EKOLOŠKE INTERAKCIJE

1. Utjecaj je grabežljivaca na ciklus nutrijenata sveprisutan, a ima veze s izravnim izlučivanjem, izbacivanjem ili premještanjem hranjivih tvari unutar i preko granica ekosustava nakon konzumacije plijena.
2. Događaju se promjene u vegetaciji i trofičkim kaskadama, a s obzirom na to da su velike zvijeri životinje koje preživljavaju lovom na druge organizme, one mogu utjecati na čitavu prehranbenu mrežu, pa tako i kontrolirati utjecaj drugih životinja na dani ekosustav. Jedan od najjasnijih primjera trofičkih kaskada događa se kada vukovi love velike parnoprstaše, što njih posljedično drži u pokretu na nekom području i regulira brojnost i gustoću njihove populacije. To ograničava utjecaj parnoprstaša na biljnu biomasu – stoga može izrasti više drveća, grmlja i trave – što zatim čuva ili stvara stanište za mnoge druge vrste, od kukaca i gmazova do dabrova i ptica, posebno oko priobalnih područja (potoka ili rijeka), čime se ujedno sprječava erozija tla.

DRUŠTVENE KORISTI OD VELIKIH ZVIJERI

KULTURNE USLUGE EKOSUSTAVA
POTJEČU IZ INTERAKCIJA ČOVJEKA
I EKOSUSTAVA TE PRUŽAJU
DUHOVNO BOGATSTVO,
KOGNITIVNI RAZVOJ,
INTROSPEKCIJU, REKREACIJU
I ESTETSKA ISKUSTVA

PRIMJERI KULTURNIH USLUGA EKOSUSTAVA ZBOG PRISUTNOSTI VELIKIH ZVIJERI

Znanstvena usluga
Praćenje, razvoj
tehnologije (telemetrija,
fotozamke)

Duševna/religiozna usluga
Biblija

Simbolička usluga
Autentičnost, prepoznatljivost,
simbol očuvane prirode,
logotipi, poslovice

Obrazovna usluga
Tematske staze, muzeji,
centri za posjetitelje

Kulturna baština
Velika važnost u etičkom i
moralnom smislu,
nacionalni interes,
emocionalno i socijalno
bogatstvo

Fizička upotreba
Lov, lovni turizam

Kulturna baština
tradicionalne mjere zaštite
stoke, književnost, nazivi

Zabava
Velike zvjeri u različitim
medijima: fotografija, film,
igračke, umjetnost, suveniri
povezani s velikim zvijerima...

Estetsko iskustvo
Fotografija, umjetnost,
kreativnost, inspiracija

Životna usluga
Velike zvjeri ističu: različitost,
poštovanje, toleranciju,
razumijevanje prirode...

Iskustvena usluga
Promatranje divljih
životinja, fotografski
turizam

PRISUTNOST VELIKIH ZVIJERI OD VELIKE JE
KORISTI, BILO NOVČANE U OBLIKU TURIZMA
PROMATRANJA DIVLJIH ŽIVOTINJA, KAO I
NEKOLIKO NE-NOVČANIH KORISTI POPUT
VRIJEDNOSTI VRSTA ZA POJEDINCA,
ZAJEDNICU, ČOVJEČANSTVO I PRIRODU.

"Vidio sam sve tri
velike zvjeri! I nisam se bojao, ali to je
u uvijek iznenađenje, posebno kod vuka i risa
jer se pojave kad se najmanje nadaš. Iako znate
da su negdje oko vas, ne možete
zamisliti kako je to vidjeti ih uživo.
Uvijek je fenomenalan trenutak kad
se toliko divno iznenadite!"

"Da spomenem
Kočevje koje je duboko povezano
s velikim zvijerima, i to ne stotinama
nego tisućama godina, odsutnost
medvjeda, vuka ili risa bio bi
veliki gubitak."

"Velike zvjeri
neograničen su izvor ideja
i kreativne inspiracije koji obogaćuju
naš život, neizravno utječući na našu
duhovnu stranu bez koje bi bilo
gotovo nemoguće
živjeti."

"U Babnom Polju,
kako smo potpuno okruženi
prirodom, medvjedi su postali izvor
socijalizacije jer mi koji planinarimo
ne idemo nikad sami, već uvijek
zajedno."

"Prisutnost
velikih zvjeri pomaže nam u
izgradnji odnosa s bližnjima, jer
onako kako se odnosimo prema
životinjama, trebali bismo se i
odnositi prema ljudima."

"Prisutnost velikih
zvjeri znači očuvanje vrste
i daje nam priliku da pokažemo
da svi možemo biti u suživotu,
što može biti bitno i drugim
zemljama."

"Susret
s velikom zvijeri obogati
vas svaki put, pa makar i
samo na trenutak."

"Zbog
velikih zvjeri naša
je zemlja šarenija i
raznolikija."

"Medvjedi
i druge velike zvjeri dio
su naše kulture i, kad bi danas
svi nestali, sve bi bez njih
bilo isprazno."

